

Når bestyrelsen får bank

Medierne har i august 2009 skrevet en hel del om konklusionerne i en advokatundersøgelse af Roskilde Banks ledelse og revision. En sådan undersøgelse er imidlertid hverken en sigtelse, tiltale eller endelig dom.

Det retlige efterspil, der må antages at komme – strafferetligt og civilretligt – kan tage mange år, og alle er blevet langt klogere på, hvad der var forsvarlig bankdrift, når endelig dom foreligger efter måske 10 års behandling i retssystemet.

En bestyrelse er et overordnet selskabsorgan. En bestyrelse skal ikke fungere som direktør, politi eller revisor.

Der er imidlertid grund til at fremhæve, at bestyrelsesansvaret i et pengeinstitut ikke adskiller sig fra ansvaret i andre selskaber. Ansvar for selskabet, aktionærer og selskabets kreditorer og tredjemænd er fortsat culpa, d.v.s. en retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes det enkelte bestyrelsesmedlem som forsætlig eller uagtsom.

Bevisbyrden for, at alle ansvarsbetingelser er opfyldt, påhviler skadelidte.

Bestyrelsesansvaret er individuelt.

Solidarisk ansvar kommer kun på tale, hvis det er bevist, at flere bestyrelsesmedlemmer har udvist culpøs adfærd.

Om de nye ledelsesstrukturmuligheder i den nye selskabslovgivning, henvises til artiklerne på vores hjemmeside.

Pengeinstitutter er underlagt et tilsyn af Finanstilsynet, men det fritager ikke en bankbestyrelse fra at overholde specialregler til punkt og prikke.

Når erstatningssagerne rulles op i retten, er fokus oftest rettet mod, hvilken bevissikring bestyrelsen er i besiddelse af, f.eks. underskrevne bestyrelsesreferater, forretningsorden, lånebevillinger og kreditindstillinger, rapporter fra direktionen og intern og ekstern revision mv.

Bestyrelsesansvaret antager ofte karakter af et informationsansvar og informationssvigt i et selskabs kontrolhierarki.

Hvem gjorde hvad og hvornår og på hvilket konkret informationsgrundlag? Er der orden i informationerne, er de tilstrækkelige og pålidelige til at træffe måske vidtrækkende beslutninger ud fra? Afvikles bestyrelsesmøderne med den rigtige dagsorden og den fornødne disciplin? Er det de rigtige mennesker, der sidder i bestyrelsen? Fungerer samarbejdet godt i bestyrelsen, i forhold til direktøren, intern og ekstern revisor og andre ansatte? Er referaterne fra møderne dækkende og anvendelige? Følges der op på revisors bemærkninger i revisionsprotokollen? Er alle regler overholdt – internt som eksternt?

Ingen bestyrelse kan fuldstændigt gardere sig mod en måske svigagtig direktion, men bestyrelsen har som det overordnede organ i et selskabs kontrolhierarki ansvaret for en betryggende organisation og kontrol og et forsvarligt kapitalberedskab. Mange ansvarssager handler om informationssvigt mellem bestyrelse, direktør, intern og ekstern revision.

Det kan forlanges af et bestyrelsesmedlem, at han/hun er en fornuftig generalist. Et bestyrelsesmedlem behøver ikke at være branchekyndig, eller konstant – dagligt og ugentligt – at følge selskabets virksomhed.

Men bestyrelsen kan ikke passivt forlade sig på al den information, som direktion, ledende medarbejdere og revision giver bestyrelsen løbende. Det er mindst lige så vigtigt at være aktiv og stille de kritiske og frække spørgsmål, hvor det er relevant. Det er for sent at rette op, når skaden er sket.

Bestyrelsen ansætter en direktør til at drive en bank dagligt – og tjene penge hvert år. Men det kræver også en kritisk kontrol med den daglige ledelses dispositioner og den information, som bestyrelsen er afhængig af at modtage fra bl.a. den daglige leder. Desuden skal kemien mellem ledelsesorganerne være i orden.

En bestyrelse, der af direktion og ledende medarbejdere er blevet omgivet af Potemkin-kulisser, er ansvarsfri, hvis kulisserne har været udført og opstillet så dygtigt, at de har været overbevisende også for kyndige folk.

Der er en lang række andre vigtige forhold, der gælder om det optimale bestyrelsesarbejde, som er for omfangsrigt til at komme ind på her, men du kan altid kontakte mig for at høre mere.

Flere oplysninger:

Advokat (H) Steen Petersen

stp@ret-raad.dk, eller

telefon 70 26 70 30